

بسمه تعالی

گزارش توجیهی کراچی

ساختار سیاسی پاکستان

جمهوری اسلامی پاکستان با ۸۰۳ هزار و ۹۴۰ کیلومتر مربع مساحت در جنوب آسیا بین دریای عمان و هندوستان واقع است. این کشور از سمت غرب به طول ۹۰۹ کیلومتر با جمهوری اسلامی ایران، از سمت شمال به طول ۲ هزار و ۴۳۰ کیلومتر با افغانستان، از سمت شمال شرق به طول ۵۲۳ کیلومتر با جمهوری خلق چین و از سمت شرق به طول ۲ هزار و ۹۱۲ کیلومتر با هند مرز مشترک دارد. حداقل ۳۰٪ از خاک پاکستان را مناطق قابل کشاورزی، ۷٪ مراتع طبیعی، ۵٪ مناطق جنگلی و مابقی این سرزمین را مناطق کوهستانی تشکیل می دهد. پاکستان مرکز اجتماع ۳ سلسله جبال بزرگ (همالیا، قراقوم و هندوکش) است. طول خطوط ساحلی پاکستان به یک هزار و ۴۶ کیلومتر می رسد و حداقل ۲۵ هزار و ۲۲۰ کیلومتر مربع از خاک این سرزمین در آب قرار دارد. ارتفاع بلندترین نقطه پاکستان به ۸ هزار و ۶۱۱ متر می رسد. مناطق جنوبی و شرقی پاکستان جلگه ای است و آب و هوایی معتدل دارد ولی مناطق شمالی این کشور بویژه در مرز افغانستان و چین، به لحاظ وجود کوهستانهای متعدد سرد و خشک است. پاکستان در بخش غربی، آب و هوایی خشک و بیابانی دارد.

پاکستان دارای چهار ایالت است که سهم آنها از این وسعت بدین شرح می باشد: پنجاب ۲۵/۹ درصد، سند ۱۷/۷ درصد، سرحد ۹/۴ درصد، بلوچستان ۳۳/۶ درصد و مناطق قبایلی ۳/۴ درصد. بر اساس اعلام نتایج سرشماری بعمل آمده از سال ۱۹۹۸ درصد رشد جمعیت این کشور شاهد افزایش ۴۶/۹ درصدی بوده و میزان آن از ۱۳۴,۷۱۴,۰۱۷ نفر به ۱۹۲,۲۸۸,۹۴۴ نفر در سال ۲۰۱۱ رسیده است. حدود ۷۱ درصد این جمعیت در مناطق روستایی و ۲۹ درصد شهر نشین هستند.

حکومت پاکستان، جمهوری اسلامی، زبان ملی، اردو و زبان رسمی و اداری انگلیسی می باشد. همچنین زبانها و لهجه‌های محلی فراوانی در ایالات مختلف این کشور رایج می باشد که مهمترین آنها پنجابی "چهل و هشت درصد" سندی "دوازده درصد"، سیرائیکی "۱۰ درصد"، براهوی "۸ درصد"، اردو "۸ درصد"، پشتو "۸ درصد" و بلوچی "۳ درصد" است. اکثریت شهروندان (حدود ۹۷ درصد) مسلمان، که از این تعداد بیش از ۲۰ درصد شیعه می باشند. بقیه نیز (حدود سه درصد) از اقلیتهای مذهبی میباشند.

ایالات پاکستان هر کدام دارای یک دولت محلی و مجلس ایالتی با اختیارات محدود هستند. همچنین منطقه ویژه ای بنام فاتا تحت مسئولیت حکومت های محلی و قبایلی قرار دارد و مناطق شمالی نیز که در گذشته نزدیک تحت حکومت مرکزی اداره می شد، هم اکنون بعنوان ایالت "بلتستان گلگیت" دارای فرماندار و سروریز شده است.

پاکستان در ۱۴ اوت ۱۹۴۷ استقلال یافت و در ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۷ به عضویت سازمان ملل متحد درآمد. نظام اداره کشور پاکستان تا ۲۳ مارس ۱۹۵۶ بصورت فرمانداری کل بود و فرماندار کل از پادشاه بریتانیا حکم می گرفت. با تدوین قانون اساسی، این کشور اعلام حکومت جمهوری کرد و ۲۳ مارس به نام "روز پاکستان" نامگذاری شد.

رئیس جمهور و نخست وزیر برای مدت پنج سال توسط پارلمان انتخاب می شوند. پاکستان دارای دو مجلس ملی و سنا و چهار مجالس ایالتی می باشد. دوره نمایندگی مجالس ملی و ایالتی نیز پنج سال می باشد. دوره نمایندگی اعضای مجلس سنا شش سال است که هر سه سال نیمی از اعضای آن بازنشسته می شوند و برای تکمیل کرسی های خالی انتخابات جدید غیر مستقیم برگزار می گردد.

سیستم حکومتی کشور فدرالی-پارلمانی است. در غیاب رئیس جمهور، رئیس مجلس سنا اداره امور کشور را نیابتاً بر عهده می گیرد و در صورت انحلال مجلس سنا، رئیس دیوان عالی کشور، کفیل ریاست جمهوری خواهد بود. رئیس دیوان عالی بوسیله رئیس جمهوری و از بین قضات با سابقه انتخاب می شود.

ایالت سند - کراچی

مساحت ایالت سند بالغ بر ۱۴۰.۹۱۴ کیلومتر مربع با حدود ۲۴۱۷ شهر و روستا است. ایالت سند به هفده بخش مهم تقسیم میشود که هر بخش به شهری در آن معروف است. شهرهای مهم عبارتند از کراچی، حیدر آباد، سکر، لارناکا، میرپور خاص، نواب شاه، جاکوب آباد، شکارپور، تاندم، دادو، اومرکوت، بدین، تته و ...

آب و هوای این ایالت معمولاً دو فصلی است، یک فصل گرما و فصل دیگر معتدل. فصل گرما از مارس آغاز و در ماههای می و ژوئن به اوج خود میرسد و از ژوئن تا اواسط سپتامبر گرما کاهش ولی درجه رطوبت هوا افزایش می یابد. در نوامبر درجه دما کاهش یافته و چند ماه هوای معتدلی در ایالت حاکم خواهد بود. مقدار بارندگی در تابستان ۱۲۴ میلیمتر و در زمستان ۵۰ میلیمتر می باشد.

شهر کراچی مرکز ایالت سند است. این ایالت که عمدتاً قوم سندی ها در آن زندگی می کنند، ۱۵ جمعیت پاکستان را تشکیل می دهد. بخش زیادی از مسلمانان هندوستان که پس از جدایی از هند در سال ۱۹۴۷ به پاکستان مهاجرت کرده اند نیز در این ایالت زندگی می کنند. این عده که مهاجر می باشند بیش از ۸ درصد از جمعیت پاکستان را تشکیل می دهند. افزون بر سندی ها، اقوام پشتون و بلوچها نیز در این ایالت زندگی می کنند. جمعیت سند از ۳۰,۴۳۹,۸۹۳ نفر در سال ۱۹۹۸ به ۵۵,۲۴۵,۴۹۷ نفر افزایش یافته است.

این ایالت بعد از پنجاب دومین ایالت در پاکستان از نظر جمعیت می باشد. کراچی با جمعیتی بین ۲۲-۲۵ میلیون در جنوب پاکستان و جنوب غربی ایالت سند قرار گرفته است. متوسط سطح این ایالت از دریا ۲۵ فوت می باشد. کراچی از آن جهت که در چهارراه ارتباطات دریایی، هوایی و زمینی قرار گرفته و از سوی دیگر دو بندر کراچی و پورت قاسم در آن قرار دارند، دارای اهمیت بسزایی برای پاکستان است. اهمیت این شهر بقدری است که در ابتدای استقلال پاکستان بعنوان پایتخت این کشور انتخاب شد و بمدت ۱۲ سال "از ۱۹۴۷ تا ۱۹۵۹" پایتخت ماند. اهمیت دیگر این شهر به دلیل استقرار نهادهای مهم مالی،

تجاری و پولی کشور از جمله بانک مرکزی، سازمان بورس، اتاق بازرگانی، سازمان توسعه صادرات و سازمان هواپیمایی کشوری، در آن می باشد. از سوی دیگر قرار داشتن بیش از ۷۰ درصد از کارخانجات پاکستان در حواشی شهر، اهمیت آن را مضاعف کرده است.

ایالت سند پس از پنجاب دومین اقتصاد قوی در پاکستان است. سرانه تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۰ در ایالت سند بیش از ۱۴۰۰ دلار بود که این رقم ۵۰ درصد بیشتر از بقیه مناطق و ۳۵ درصد بیشتر از میانگین ملی بود. بطور سنتی سهم ایالت سند در تولید ناخالص داخلی کشور بین ۳۰ تا ۳۳ درصد بوده است. همچنین سهم ایالت سند در بخش خدمات بین ۲۱ تا ۲۸ درصد، بخش کشاورزی بین ۲۱ تا ۲۷ درصد و در بخش صنایع بیشترین سهم نسبت به دیگر ایالتها را دارد که این بخش بین ۳۶ تا ۴۶ درصد از کل سهم کشور را داراست. صنایع مهم ایالت سند عبارتند از صنایع تولید ماشین آلات صنعتی، سیمان و پلاستیک. این ایالت بزرگترین تولید کننده گاز طبیعی در پاکستان می باشد. محصولات کشاورزی آن نیز عبارتند از پنبه، برنج، گندم، نیشکر، موز و انبه.

ایالت سند که دارای ۲۳ جمعیت کل کشور و ۱۸ کل وسعت کشور است، ۴۹ درصد از جمعیت آن شهر نشین هستند که در مقایسه با درصد جمعیت شهر نشین کشور که ۳۲.۵ است قابل تامل می باشد. ایالت سند با توجه به اینکه ۲۳ درصد جمعیت کشور را در خود جای داده اما سهم آن از GDP در سطح کشور ۳۳ است. ۷۰ مالیات بر درآمد و ۶۲ مالیات بر فروش اخذ شده در سطح کشور، از این ایالت می باشد. ایالت سند ۵۴ کارخانجات نساجی، ۴۵ کارخانجات شکر، ۲۰ کارخانجات تولید کاغذ و ۳۵ کارخانجات تولید روغن خوراکی را در خود جای داده است. این ایالت ۳۴ از تعداد کارخانجات سنگین و ۲۵ از تعداد کارخانه های کوچک را در خود جای داده است. علیرغم رکود اقتصادی در کل جهان که از اواخر ۲۰۰۸ آغاز گردید، تاکنون شرکت های داخلی و خارجی بالغ بر ۸ میلیارد دلار در این ایالت سرمایه گذاری کرده اند. کشاورزی توسعه یافته ایالت سند متأثر از سیستم آبیاری مفید از رودخانه سند است. حدود ۱۴ درصد گندم، ۳۰ درصد برنج، ۳۰ درصد نیشکر، ۲۵ درصد پنبه و ۳۰ درصد از سبزیجات کشور در این ایالت کشت می شود. این ایالت با ۳۵۰ کیلومتر ساحل و جنگل های انبوه درخت کرنا (mangrove) دارای منابع عظیمی است. ۴۸ صادرات ماهی از این ایالت

انجام می شود. ۷۱ منابع دریایی ماهی، ۶۵ منابع ماهی تازه و ۱۰۰ منابع آب شور پاکستان در سند قرار دارد. در بخش دامداری ۲۷ گاو وحشی، ۲۷ گاو، ۲۴ گوسفند، ۲۸ شتر و ۴۰ ماکیان کشور در این ایالت قرار دارد. در بخش معادن نیز ۶۰ ذخایر نفتی و ۴۴ منابع گازی در این ایالت قرار دارند که روزانه ۵۶ نفت و ۵۵ گاز مورد نیاز کشور در این ایالت تولید میشود.

با توجه به قابلیت های ایالت سند، سازمان سرمایه گذاری این ایالت زمینه های ذیل را برای سرمایه گذاری معرفی کرده است:

کشاورزی و دامداری

کشاورزی سند ۲۳ از نرخ GDP در کشور را تشکیل میدهد. بومی سازی تکنولوژی کشاورزی، ایجاد سیستم آبیاری مفید، تامین بذره های ترکیبی و سموم ضد آفات و اجرای مدرن شیوه های کشاورزی، می تواند این بخش را توسعه بیش از پیش دهد. بخش های قابل سرمایه گذاری در این قسمت عبارتند از:

- فرآوری میوه و سبزیجات
- فرآوری برنج
- پنبه پاک کنی
- سیستم های مفید آبیاری
- دامداری و فرآوری های گوشت
- لبنیات و فرآوری های لبنی
- مرغداری و فرآوری گوشت مرغ
- آب نوشیدنی
- فرآوری آب شور در کشاورزی

معادن

ایالت سند دارای ۲۴ معدن گرانیات، سنگ مرمر و دیگر معادن است. معادن گرانیات که غیر قابل دسترس بوده اند، اکنون با احداث جاده و وسایل ارتباطی به کراچی متصل شده اند. یک پارک گرانیات نیز در Nagaraparkar احداث خواهد شد. گفته می شود این پارک دارای ۱۰ میلیارد تن گرانیات است. بخشهای قابل سرمایه گذاری در این بخش عبارتند از:

- مکانیزه کردن شیوه های استخراج و فرآوری گرانیت و انواع سنگها
- احداث سایت های استخراج ذغال سنگ و شست و شو
- احداث سایت های استخراج نمک و پالایش
- استخراج مواد کانی دیگری همچون گچ، سیلیس، آلوم، آهک و ...

انرژی

ایالت سند با برخورداری از معادن عظیم ذغال سنگ، نفت، گاز، کریدور بادی Gharo-Dhabeji و نور مستقیم خورشید، دارای قابلیت تبدیل به مرکز انرژی در منطقه است. معادن ذغال سنگ در ایالت سند بالغ بر ۱۸۵ میلیارد تن تخمین زده میشود. ولی از این منبع انرژی هم اکنون تنها ۵۰ مگاوات برق تولید میشود. معدن ذغال سنگ "Thar" میتواند تامین کننده ۲۰۰.۰۰۰ مگاوات در طول ۳۰۰ سال باشد. دولت سند قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ به میزان ۳۰ از برق مورد نیاز خود را از طریق نیروگاههای با سوخت ذغال سنگ تامین کند. از سوی دیگر کریدور بادی سند که دارای ۱۸۹ کیلومتر طول با سرعت ۶۰ کیلومتر در ساعت است، قادر به تامین ۵۰.۰۰۰ مگاوات برق است. پروژه هایی که در بخش انرژی قابلیت جذب سرمایه گذاری را دارند عبارتند از:

- نیروگاه های ذغال سنگ در مناطق Thar, Sonda, Badin, Lakhar
- احداث کارخانجات تبدیل ذغال سنگ به گاز، احداث نیروگاه گازی Cattle در کراچی
- احداث نیروگاههای بادی و خورشیدی

توریسم

ایالت سند با برخورداری از تپه های Gorak، دریاچه Keenjhar، سایت باستانی Moen Jodnio، آرامگاه Makli و ۳۵۰ کیلومتر ساحل، از جاذبه های طبیعی قابل تامل برای سرمایه گذاری در این بخش برخوردار است. بخشهایی که قابل سرمایه گذاری در این قسمت هستند عبارتند از:

- تجهیز سواحل به امکانات تفریحی
- ایجاد مجتمع های ورزشهای آبی
- احداث استراحتگاه ها و پارک های موضوعی
- توریسم صحرایی

- اکو توریسم

- هتل و متل سازی

ساختمان سازی

با توجه به توسعه سریع شهرها در ایالت سند، این ایالت سالانه نیاز به ساخت ۵۰۰.۰۰۰ واحد مسکونی دارد که پروژه احداث خانه های ارزان قیمت، قابلیت بالایی برای جذب سرمایه گذاری دارد.

خدمات

احداث پارکهای IT، شبکه های مخابراتی، خدمات بانک و بیمه، بهداشت و آموزش از بخشهایی هستند که می توانند سرمایه قابل توجهی در ایالت سند به خود جلب نمایند.

توسعه شهری

دولت ایالت سند در پی توسعه و پیشرفت شهرها، بدنبال گسترش و بهبود خدمات، گسترش زیرساختها و توسعه اجتماعی است. تامین برق، آب آشامیدنی، توسعه شبکه فاضلاب و حمل و نقل شهری از محورهای اصلی اقدامات جاری و آتی دولت می باشد. بخش هایی که قابلیت سرمایه گذاری در این بخش را دارند عبارتند از:

- توسعه و بهبود حمل و نقل عمومی شهری و بین شهری

- بازیافت زباله

- بهبود خدمات شهری

- تامین آب آشامیدنی

- توسعه سیستم فاضلاب و بازیافت فاضلاب شهری

سازمان سرمایه گذاری ایالت سند برای تسهیل و تشویق سرمایه گذاران خارجی در پروژه های این ایالت تسهیلات و تخفیف های ویژه ای را برای سرمایه گذاران، تامین کرده است:

- کاهش حداقل سرمایه آورده از ۵۰۰ هزار دلار به ۳۰۰ هزار دلار

- بازگشت ۱۰۰ سرمایه، سود، حق امتیاز و هزینه خدمات

- تعرفه صفر درصدی واردات کالاهای سرمایه ای، تجهیزات و ماشین آلات تولید

شده در خارج از کشور

- افزایش تخفیف سال اول برای استهلاک تجهیزات و ماشین آلات از ۵۰ به ۷۵
- تعرفه صفر درصدی واردات ماشین آلات کشاورزی برای پروژه های کشاورزی
- تعرفه صفر درصدی واردات برای مواد اولیه مورد استفاده در تولیدات صادراتی
- صندوق توسعه سند برای صنایع کشاورزی، سوبسید ۱۰۰ کارمزد بانکی (Karachi inter bank offer rate) بر هزینه سرمایه (Capital cost) در نظر میگیرد.

- اعطای سوبسید ۵۰ کارمزد بانکی بر سرمایه کاری (Working Capital) با توجه به اینکه ایالت سند با مرکزیت کراچی و بازاری ۵۵ میلیونی دارای قابلیت های فراوانی جهت تقویت مناسبات اقتصادی-تجاری است، لذا رویکرد اصلی سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در این ایالت، فراهم نمودن زمینه های تقویت و گسترش این روابط است.

- کمک به بهبود ناوگان حمل و نقل شهری کراچی
- ایجاد مجتمع تولید گوشت در ایالت سند
- ایجاد مجتمع فراورده های لبنی در ایالت سند
- ایجاد مجتمع های بازیافت زباله. شهرهای بزرگ این ایالت همانند کراچی، حیدر آباد، سوکور، میزپورخاص و ... که توان تولید زباله در سطح بالایی را دارند. از همین رو بازیافت زباله، موضوع قابل طرحی در روابط دو کشور می تواند باشد.
- تلاش برای ایجاد مجتمع صنعتی فرآوری حیوانات دریایی. علیرغم اینکه ایالت سند در کنار اقیانوس قرار گرفته و می تواند از صنعت شیلات بهره فراوانی ببرد، ولیکن متأسفانه این ایالت فاقد کارخانه فرآوری این محصولات است و کشورمان با توجه به تجارب خود می تواند سرمایه گذاری سودمندی در این بخش انجام دهد.
- گسترش مناسبات تجاری در زمینه های اقلامی همچون برنج، گندم، مرکبات و حبوبات(نخود، عدس و لوبیا)، پارچه و البسه، پوست و ... از سوی پاکستان و اقلامی همانند مواد اولیه برای محصولات شیمیایی، سنگ آهن، سنگهای ساختمانی و تزئینی، میوه های فصلی و ... از سوی ایران.
- شناسایی قابلیت های تجاری اقتصادی توسط برگزاری نمایشگاه ها.

- سفرهای متقابل هیات هایی از اتاقهای بازرگانی دو کشور.
- ساخت مزرعه تولید برق بادی(براساس توافقات سالهای گذشته، جمهوری اسلامی ایران با مشارکت شرکت سانیر و یک شرکت پاکستانی، شرکت مشترکی برای ساخت مزرعه تولید برق بادی ایجاد کرده که هم اکنون مراحل نصب دکل های این مزرعه در جریان میباشد).
- پیشبرد پروژه های بشردوستانه(با توجه به اختصاص یکصد میلیون دلار به ساخت اماکن آموزشی و بهداشتی مردم پاکستان از سوی کشورمان و اجرای آن توسط بنیاد مسکن، هم اکنون دو پروژه از سوی این بنیاد در ایالت سند در حال انجام می باشد).
- تلاش برای ایجاد همکاری بین منطقه آزاد تجاری چابهار با منطقه آزاد کراچی.